

Tlačová správa

**Stredoslovenské múzeum poskytlo Múzeu mincí a medailí v Kremnici listinu,
ktorá približuje vznik ikonického trojkríža**

Banská Bystrica, 10. septembra 2019

Sedlo Tri kríže je jednou z dominant Kremnických vrchov. Stredoslovenské múzeum má vo svojich zbierkach vzácny dokument späť s pravidelnou zastávkou turistov z celého Slovenska, dreveným trojramenným krížom na bájnom pohorí Veľestúr. Na základe iniciatívy a žiadosti mesta Kremnica poskytol riaditeľ Stredoslovenského múzea PhDr. Marcel Pecník listinu opisujúcu stavbu kríža Mgr. Mariane Novotnej, riaditeľke Múzea mincí a medailí v Kremnici. Pokračoval tak v snahe Stredoslovenského múzea napomáhať partnerským organizáciám, mestám a obciam najmä na území Banskobystrického samosprávneho kraja.

Listina z roku 1894 opisuje pôvod a poslanie miesta, ktoré je omnoho viac, než len križovatkou turistických trás. Preklad prvej strany dokumentu hovorí:

„V roku 1834 bol postavený trojramenný kríž, no bol zničený zubom času železným. Vyržal 60 rokov. Na jeho mieste sme postavili nový kríž pre kremnických výletníkov, ktorý má slúžiť na to, aby ho obdivovali turisti v tejto krásnej prírode. Má byť stálym symbolom dobrého spolunažívania ľudí a upozornením Všemohúceho na Jeho dielo – prírodu, ktorú nech obdivujú turisti súčasnosti i budúcich generácií. Obnovený trojramenný kríž sme postavili z duba v roku 1894, aby mohol opäť slúžiť. Nakoľko postavenie kríža si vyžiadalo výdavky 20 – 30 forintov, požiadali sme o finančné príspevие darcov. Po vyúčtovaní bude zvyšok peňazí použitý na oslavy prvého výročia znovupostavenia kríža. V Kremnici 8. júla 1894.“

Druhú stranu dokumentu písaného v maďarčine tvorí celkové vyúčtovanie nákladov na stavbu kríža, ktoré činili 16 forintov a 60 grošov, zoznam 25 prispievateľov – významných osobností Kremnice – s ich menom, funkciou, podpisom a sumou. Medzi nimi sú napr.: primátor József Chabada, radca Gyula Ballhmann, stoličný sudca Béla Havas, hlavný mestský notár József Szmethanovics a podnotár Károly Suhajda, úradníci, lekári, právnici, inžinier, kňaz, profesor gymnázia či remeselník. Spolu sa vyzbieralo 25,50 forintov a rozdiel 8,90 forintov bol použitý na oslavy prvého výročia znovupostavenia kríža 14. júla 1895.

Tri kríže sa nachádzajú na hlavnom hrebene Kremnických vrchov a sú križovatkou piatich turistických trás. V minulosti cez toto miesto viedla furmanská cesta z Pohronia do Kremnice a prechádzal ním aj poštový dostavník na trase Kremnica – Banská Bystrica. Listina bola nájdená v roku 2003 pod dubovým pňom (v jeho strede bol na ploškom kameni umiestnený pôvodný kríž z roku 1894) počas kopania základov pre nový kríž. Dokument bude umiestnený v priestoroch Múzea mincí a medailí, kde bude odborne zabezpečený a uchovaný, a zároveň budú mať obyvatelia mesta Kremnica možnosť sa s ním dôstojne a plnohodnotne oboznámiť.

Mgr. Martina Saktorová
PR manažér Stredoslovenského múzea
email: saktorova@ssmuzeum.sk
mobil: +421 911 055 330
tel.: +421 484 125 897